

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Nepilngadīgo tiesības tiesas procesā

Nepilngadīgo tiesības tiesas procesā

Dānija

1. Bērna tiesībspēja un rīcībspēja

Dānijā minimālais vecums, kuru sasniedzot, prasītājs var patstāvīgi ierosināt prasību tiesā, ir 18 gadi.

2. Pielāgota tiesas procesa pieejamība

Krimināllietās nav specializētu iestāžu, kuru darbs saistīts ar bērniem, kas ir cietušie un liecinieki. Ar šādiem bērniem strādā parastā policija, prokuratūra un tiesas dienesti.

Dānijā civiltiesībās nav specializētu iestāžu, kuru darbs saistīts ar bērniem civilprocesos.

Saskaņā ar vispārpieņemto praksi Dānijas tiesību sistēmas pamatā ir pieņēmums, ka tiesneši un tiesu izpildītāji ir "vispārējie speciālisti". Tādējādi tiesas procesos, kas saistīti ar bērniem, netiek iesaistīti specializēti tiesneši vai tiesu izpildītāji.

Tiesām ir vispārējs pienākums ikvienu lietu izskatīt nepieciešamajā ātrumā.

Dānijas valdība 2013. gadā nolēma pastiprināt bērnu un jauniešu aizsardzību pret ļaunprātīgu rīcību. Gadījumos, kad ir jāpieņem, ka bērnam vai jauniešiem ir vajadzīgs īpašs atbalsts, municipālā padome nodrošina konkrētā bērna vai jaunieša apstākļu izvērtēšanu.

Kriminālprocesā nav specializētu iestāžu, kuru darbs saistīts ar bērniem, kas ir cietušie un liecinieki.

Dānijā nepavadītus nepilngadīgos uzskata par īpaši neaizsargātu grupu, un ir izstrādātas pamatnostādnes viņu pieteikumu apstrādei.

Prasītājus, kas ir bērni, civilprocesā pārstāv viņu vecāki vai aizbildņi, jo bērniem nav procesuālās tiesībspējas un rīcībspējas. Bērniem, kurus civiltiesa uzaicina kā lieciniekus, nav tiesību prasīt bezmaksas advokāta pārstāvību.

3. Daudzdisciplīnu aspekti

Dānijas valdība 2013. gadā piešķīra finansējumu iniciatīvām, kuru mērķis ir pastiprināt bērnu un jauniešu aizsardzību pret ļaunprātīgu rīcību. Viena no šādām iniciatīvām bija piecu īpašu "bērnu māju" izveide, aptverot visas Dānijas pašvaldības.

Ir izveidots sadarbības mehānisms sadarbības uzlabošanai īpaši konfliktējošās lietās starp Reģionālo valsts pārvaldi un pašvaldībām.

4. Speciālistu apmācība

Tiesnešu vietnieki piedalās vairākos obligātās pamatapmācībasursos. Šādosursos cita starpā apmāca par aizbildnības lietu izskatīšanu.

Attiecībā uz tiesnešiem šis temats pēc vajadzības parasti tiek iekļauts apmācībasursos un semināros.

Obligātās apmācības prasības nepiemēro advokātiem, kuri pārstāv bērnus civillietās, krimināllietās vai administratīvajās lietās.

Ģenerālprokurors piedāvā semināru, kas ir daļa no papildapmācības prokuroriem, kuriem tiesas procesa laikā ir saskarsme ar bērniem.

Dānijas valdība pastāvīgi atbalsta pašvaldības to darbā, lai sniegtu visatbilstošākos pakalpojumus neaizsargātiem bērniem, jauniešiem un viņu ģimenēm.

Tāpēc ir piešķirts ikgadējs finansējums pašvaldību sociālo darbinieku tālākizglītbai.

5. Bērna intereses

Saskaņā ar Dānijas Likumu par sociālajiem pakalpojumiem pašvaldībai ir pienākums sniegt bērnam vajadzīgo atbalstu atbilstoši bērna interesēm. Tas nozīmē, ka atbalsts jāpielāgo bērna konkrētajai situācijai un vajadzībām, un tam jābūt sniegtam agrīni un pastāvīgi, lai, ciktāl iespējams, jebkādas problēmas varētu atrisināt bērna mājās vai viņam ierastajā vidē. Turklāt atbalstam jābūt balstītam uz paša bērna resursiem.

6. Lēmumu uzraudzība un izpilde tiesas procesos, kuros iesaistīti bērni

Kriminālprocesā attiecībā uz cietušo, kad policijai tiek ziņots par iespējamu noziedzīgu nodarījumu, tai ir vispārējs pienākums sniegt cietušajam norādījumus un informāciju, cita starpā par tiesībām saņemt tiesisko palīdzību.

To civilspriedumu izpildi, kuri saistīti ar bērniem kā prasītājiem, panāk tiesu izpildītāju iestādes saskaņā ar parastajiem izpildes noteikumiem. Tas nozīmē, ka bērni, kuri ir prasītāji un kuriem nav procesuālās tiesībspējas un rīcībspējas, ir jāpārstāv viņu vecākiem vai aizbildņiem, kuri īsteno bērna-prasītāja tiesības. Ģimenes tiesību lietās to spriedumu izpildi, kuri attiecas uz bērna aizbildnību un dzīvesvietu, panāk tiesu izpildītāju iestādes. Izpilde nevar notikt, ja bērna garīgā un fiziskā veselība ir nopietni apdraudēta.

7. Tiesiskās aizsardzības līdzekļu pieejamība

Krimināltiesībās, kad policijai tiek ziņots par iespējamu noziedzīgu nodarījumu, tai ir vispārējs pienākums sniegt cietušajam norādījumus un informāciju, cita starpā par tiesībām saņemt tiesisko palīdzību un informāciju par sūdzību iesniegšanu. Kriminālprocesa laikā var izskatīt prasības par kompensāciju.

Bērnam var būt prasītāja statuss, tomēr, tā kā viņam nav procesuālās tiesībspējas un rīcībspējas, viņš nevar savā vārdā neatkarīgi ierosināt lietu vietējās tiesās.

Bērnam var būt atbildētāja statuss, tomēr visas procesuālās darbības jāveic bērna vecākiem vai aizbildņiem bērna vārdā.

Ikvienam, tostarp bērniem, ir pienākums liecināt tiesas procesā, ja viņi tiek uzaicināti ierasties tiesā kā liecinieki. Nav vajadzīga vecāka/aizbildņa piekrišana, lai bērns varētu piedalīties tiesas procesā kā liecinieks.

Bērniem civilprocesā var būt gan prasītāja, gan atbildētāja statuss. Bērniem parasti nav procesuālās tiesībspējas un rīcībspējas, tāpēc viņu vecāki vai aizbildņi īsteno viņu kā prasītāju vai atbildētāju tiesības, tostarp tiesības iesniegt pārsūdzību.

8. Ģimenes dzīve

Pirms tiek piešķirts iespējamo adoptētāju statuss, Apvienotās padomes sekretariāts veic pieteikuma iesniedzēju pamatīgu izvērtēšanu. Izvērtēšanas rezultātus iesniedz Apvienotajai padomei, kas, pamatojoties uz izvērtējumu, izlemj, vai pieteikuma iesniedzējus var apstiprināt par iespējamiem adoptētājiem. Dānijas 2015. gada Adopcijas likums pieļauj tikai pilnīgu adopciju. Patlaban Dānijas AAB sadarbojas tikai ar izcelsmes valstīm, kuru tiesību akti pieļauj pilnīgu adopciju.

Attiecībā uz vietējo adopciju Dānijas Adopcijas likums nosaka, ka, ja bērns ir vecāks par 12 gadiem, ir vajadzīga viņa piekrišana adopcijai.

Ja bērns ir jaunāks par 12 gadiem un ja to atļauj bērna briedums un lietas būtība, valsts pārvaldei ir jāsniedz informācija par bērna attieksmi pret adopciju.

Par tiesību aktiem, kas attiecas uz adopciju, atbild sociālo lietu un iekšlietu ministrs.

[Bērniem draudzīga justīcija Dānijā\(499 Kb\)](#) (499 Kb)

Lapa atjaunināta: 30/07/2020

Šis lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.